

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARÁ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

CADA NÚMERO 5 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA

NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

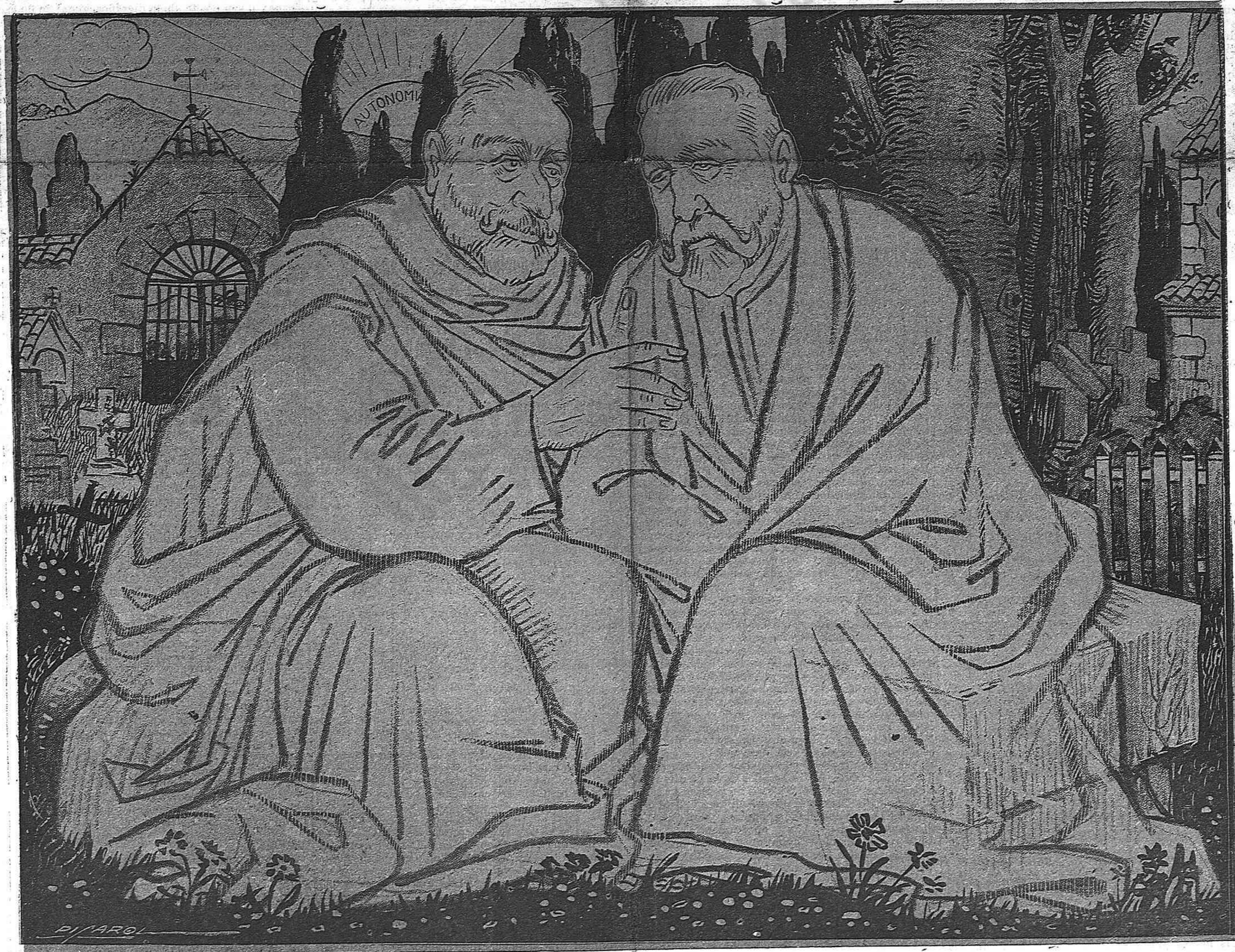
ANTONI LÓPEZ, EDITOR

(Antiga casa I. López Bernagost)

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: LIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ. NÚM. 20, BOTIGA
BARCELONA

PREUS DE SUSCRIPCIÓ:
Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA, pessetas 1'50.—EXTRANGER, 2'50

Lamentacions d' ultratomba

—Pero, Manel, ¿qué s' han fet aquellas massas electorals que tan gloriosas victorias varen proporcionarnos?
—¡Ay, Comas del meu cor!... Aquellas massas electorals son aquí, com sempre, sinó que ara ¿sabs?... els morts no votan.

SERÀ potser Santander una població especialment indicada per les grans expansions humorísticas?

Perque el fet es que tots els polítics de bròma que tenen alguna cosa molt extravagant que dir, à Santander prenen per tribuna per llensarla al ayre.

Allà es ahont el consequent Lerroux, després d'haver declarat en el seu diari que la votació dels 200 milions pera l'esquadra era un acte hermosissim, patriòtic i mereixedor del més entusiasta aplauso, va manifestar à la fàs del món que se separava del partit republicà per no haver els seus diputats aixecat la veu contra el vergonyós malgastat dels 200 milions.

Allà es també ahont aquest dia don Melquiades Álvarez, el republicà de goma elàstica, va pronunciar un discurs participant als espanyols qu'ell està completament d'acord ab en Moret y que si don Segimon no reb à la major brevetat l'encàrrec de formar ministeri, aquí van à succeir coses molt grossas y molt espantables...

Contan els que varen sentirlo que l'aixerit diputat per Oviedo va estar admirable... com actor.—Quina entonació!—diuen.—Quin moviment de braços! Quina gallardia en la seva figura!...

Y quin republicanisme el que allí va exhibirnos, afegint nosaltres, que si no hem sentit à don Melquiades, hem tingut la patxorra de llegir integramente el seu graciós discurs.

En el mundo—diu el formidable republicà que troba que la Solidaritat es *inmoral* porque no té un determinat color polític—in el mundo no se estima hoy como esencial ninguna forma de gobierno. Todas son legítimas, y más aún, necesarias, cuando responden à la manera de ser de un país.

Por eso—seguix dihen—hoy se reputan accidentales las formas de gobierno, y por eso nadie comprende que los partidos militantes funden su razón de vida en la mera accidentalidad de la forma.

Francament, si després de tan carinyosas y discretas insinuacions, en el loch ahont se donan carters de ministre no saben comprender que don Melquiades ne demana una, ben duras tenen las entenedederas.

L'Álvarez—aquesta es la veritat—ab el seu discurs de Santander s'ha arrenyat del tot la careta.

Res té donchs d'extrany que'l partit republicà, despidintse definitivament del voluble polítich, li digui avuy sense gayre recansa:

Vaja, passiho bél... Y quan sigui hora, que li aprofiti.

PIF-PAF

Una veu enemiga, desde Madrid, ha formulat una profecia electoral.

La Solidaritat —ha dit—tindrà'l dia 13 de desembre de 1908, a Barcelona, 10 o 12,000 votes menys que'l dia 21 d'abril de 1907.

Dit això, aqueixa veu enemiga reconeix qu'ls solidaris tindran encara prou vots pera triomfar i copar.

Companys: Cal posar tot el nostre esforç, no ja en la victoria, que és segura, sinó en el nombre de vots.

Per què? Per les conseqüencies i deduccions malevolles qu'ls nostres adversaris, innobles, treurien de la minva de vots.

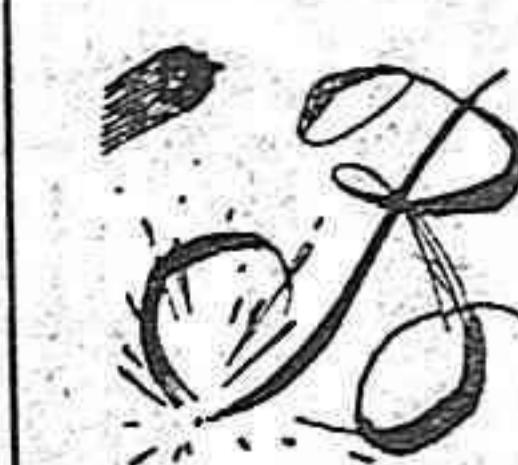
Mirant la lluita amb imparcial fredor, resultaria natural que enguany no votés tanta gent com l'any passat. Aleshores se tractava d'unes eleccions generals, la propaganda encenia per tota Catalunya les flames de l'entusiasme, el nostre poble sentia'l coratge del gran alçament que cantà'l poeta, ressonava encara l'eco de les tràgiques descàrregues d'Hortafrancs i un patrici, malferit, estava entre la mort i la vida...

Enguany els enemics saben que també hem de guanyar. Però s'aconsolen am l'esperansa d'una considerable minva de vots solidaris.

No'ls donem ni aquest consol, companys. Mostrem gallardament en línia de combat la totalitat del nostre exèrcit. Que tots els bons soldats prenguin part en la nova batalla!

Els homes petits valdrán sempre tant com els grans, pero may arribar à fer las mateixas coses.—Jean Macé.

“Barcelona no vibra”

BARCELONA, massa confiada en les darreres victòries, no vibra per la lluita. Es l'ull escrutador y expert d'en «Pol» de *La Veu*, el que ho ha vist. Si fos meva la observació se la titillaria de sistemàticament pessimista; pero no, es d'un home entès en mecànica electoral, qui ha escalfat las altres eleccions solidàries ab l'agitació preparatòria. [Cóm ens describen les oficines de la «Lliga» plenes fins à la escala, à totas horas del dia y de la nit; l'affluència d'electors febrosos que s'anavan à buscar els noms à las llistas, las correddissas d'interventors voluntaris, de representants de barris, correus, portacartells, Estats Majors; la movilisació frenètica de las companyías y els batallons del exèrcit regionalista!... Ara, ja ho veyeu: *Barcelona no vibra, confiada en las darreres victorias!*]

Qualsevol pensaria que ja ho tenim tot guanyat, que Barcelona té assegurada la llibertat y el benestar, que's pot parlar sense por y menjar mentres hi hagi gana; ab tanta quietut y tanta confiança en *las darreres victorias*. Victòries de Pirros que no valen lo que costan. El mateix «Pol» ho regoneix quan suposa qu'en una hora 's pot desfer la gran obra comensada el maig de 1901 (?), coronada de glòria per les jornades de 1906 y 1907. Vol dir que 's mateixos cincuenta dos mil vots, segons com se reparteixen serán la vida ó la mort de Barcelona; que la voluntat de cincuenta dos mil ciutadans ja no valdrà pera res si sortís en Lerroux. [Quin concepte tindrà en «Pol» dels homes de la Solidaritat, als que deu coneixir ben bé!]

Aquesta por té una explicació racional, en la inanitat dels esforços gastats en fer eleccions. Massa que ho saben en «Pol» y els electors de la seva corona, qu'és una ficció retòrica, tot això de la «gran obra», de las «glòrias» y las «victorias», porque 'l balans de la Solidaritat no's pot amagar.

El programa del Tívoli, estatut de la Solidaritat, exigeix l'abolició de la llei de Jurisdiccions y el regoneixement de la personalitat de Catalunya ab un régime autonòmic. Després de tantas «victories» y «glòrias», qu'és pot respondre la Lliga als que li demanden que las expliquin? Que la llei de Jurisdiccions no's pot derogar, y que l'autonomia de Catalunya ens la regala en Maura ab la llei nonnata d'Administració Local y Provincial. ¡Vet' aquí perquè 'ls ciutadans s'hi adormen!

No; la veritat es un'altra. La veritat es que 'ls ciutadans de Barcelona s'adormen d'anèmia, convulsuts de la impotència, y satisfets d'una «victoria» qu'és la principal, y que no s'anomena al programa de la Solidaritat. No'n som de capassos de construir obra nova, que comanda la feina de cada dia, el treball perseverant, el sacrifici personal, l'aplicació de la voluntat en tensió constant. L'obra nova, la «gran obra», es la institució de la democracia, justa y liberal. Y d'aquesta no'n volem saber res els amics d'en «Pol».

La «victoria» innominada que 'ls sembla haver aconseguit, y que 'ls té ara indiferents à las eleccions, es la d'ensorrar al Lerroux. No's varen fer solidaris més que per això; tan curts de gambals com els que sacaban en hombros al ídol de la «Casa del Pueblo». Reis se 'ls en dona de las Jurisdiccions anticonstitucionals, ni de la igualtat davant de la llei, ni de la revolució que portaria l'autonomia—si fos democràtica—de Catalunya. «En Lerroux se'n ha anat de Barcelona, donchs per qu'ns hi hem d'amohinar en caboris que portarian disgustos à la família, que'ns exposarien à fer cap à la presó? Ja guanyaran els nostres de tota manera.» Aqueix es l'estat d'ànima del bon elector de la Lliga.

Prou que ho esbrina en «Pol», que coneix als seus, quan els ensenya l'espanta-pardals de las «bullangas y desordres d'anys enrera», d'«aqueil Lerroux fet governador per en Socias y en Fuentes», posant-hi el pebre de las «vagues polítiques que despoblen à Barcelona, d'aquelles bombes que l'estemoren». Y la conclusió es: «Recordeu-los, barcelonins, aquells temps que no tornaran, si vosaltres voleu recordeu-los, y VIREU pera la lluita que s'acosta.» Res més.

Tota la psicologia colectiva de la Solidaritat està exposada clarament en aquesta excitació electoral. Qui l'ha escrita, sab com se té de morir al elector solidari, y no s'entrebaixa ab programs reformistes. Ni una paraula, ni una alusió à propósito de reforma; pessigollas à la por, vestida ab rotapetes teatrals de dignitat ofesa pels ultratges rebutgs dels enemics: en Lerroux y els pseudo-liberals de la monarquia.

Ja n'hi ha prou per aqueixa gent ab l'ordre públic. Contra d'en Moret, vingu qui vulgui, ressuscitem si convé à Cánovas ó à Calomarde; mentrens ens acabi las bullangas y 'ns tregui à n'en Lerroux.

La tática dels directors del regionalisme es adequada forsosament à n'aquesta convicció. Tapen la llei de Jurisdiccions y las iniquitats del govern per que no'és pràctic gastar temps y energías ab empreses que no creuen profitoses; entran à la normalitat constitucional oferintse à colaborar á las gestions del Estat. La última sessió del Congrés, al estiu, ab la conjunció patriòtica, de ministerials y oposicionistas, segellada per en Cambó; el discurs del mateix Cambó pera millorar al exèrcit, —un discurs ministeri, com diuen à Fransa—las recepcions de la familia reyal à Barcelona, l'acció del Sr. Prat de la Riba à la Presidència de la Diputació provincial; tota la conducta de la Lliga està coordinada per adaptarse á las institucions d'Espanya. Es l'oportunisme; lo que's deya «pragmatisme», quan no s'havia dignificat aquesta apelació per una escola filosòfica. Van al seu «negoci», ab molt esment de no trencar res.

Sense trèncarous no se'n fan de truytas. Totas las reformas ficticiament autonòmicas serán ineficientes si no'veuen preparadas per reformas polítiques y socials deslliadoras, aplicacions fermas y perdurables dels principis de llibertat y de justicia.

A la República del Ecuador, tot sent república, y tan autònoma que s'ha fet independenta, no s'hi pot viure; es un cau de despoticismes.

«Vibraran» els electors de la Lliga, si en Pol con-

Comentari

—Sab qu' es una gran idea això de fer las eleccions precisament per Santa Llúcia?

—....?

—Sí, home: sent aquell el seu dia, molt serà que la santa no 'ns conservi la vista y la claretat.

segueix felshi por. Guanyarán las eleccions, y després? Seguirén el «camí de la glòria y de la regeneració de Catalunya». Paraulas. Paraulas. Paraulas.

Bo es que votém y visquem en pau; pero aquest camí, que ja seguim, jo no'l sé veure. No, encare no hi som, digui lo que vulguin els regionalistes. Ni son ells tampoch qui l' han de descubrir; els ho taparà sempre la llei de Jurisdiccions y las runas de las escolas que havíam d'alsar ab el Pressupost de Cultura, que han deixat podrir à la seva Diputació Provincial.

Son possibilistes; com els de França que s'han fet reaccionaris, ó com els de 'n Castellar que's van fer monàrquichs.

MAGÍ PONS

CAMPANYA ELECTORAL

CANDIDATURA DE SOLIDARITAT CATALANA pera las eleccions de diputats á Corts que tindrán lloc el diumenge dia 13 de Desembre:

Don Francisco Suñer y Capdevila
Francisco Layret y Foix
Jaume Cruells y Sallarés
Ramón Albó y Martí

INSTRUCCIONS

Pera 'ls efectes del copo dels quatre llochs vidents, la Comissió de Solidaritat ha acordat que 'ls electors votin las següents combinacions:

Districtes primer, vuyté, desé, Horta, Santa Eulària y la Sagrera del nové, Seccions 23 à 30 del quart:

Don Jaume Cruells y Sallarés.
Francisco Layret y Foix.
Francisco Suñer y Capdevila.

Districtes segon, tercer y nové, menos Horta, Santa Eulària y la Sagrera:

Don Ramón Albó y Martí.
Jaume Cruells y Sallarés.
Francisco Layret y Foix.

Districtes quart, Seccions de la primera à la 22, seté y Sarriá:

Don Ramón Albó y Martí.
Jaume Cruells y Sallarés.
Francisco Suñer y Capdevila.

Districtes quint y sisé:

Don Ramón Albó y Martí.
Francisco Layret y Foix.
Francisco Suñer y Capdevila.

La Comissió recomana als electors la votació de la candidatura que 'ls correspongi, sense canvi ni omission de noms, donchs qualsevol modificació alteraria els resultats matemàtics del copo.

*

Repetim als nostres lectors las advertencias y recomanacions qu'ls hem fet en anteriors números.

Convé que sens perduda de temps acudeixin à una oficina solidaria per enterarre de quina es la seva situació en las llistas electorals que serviran en las eleccions del dia 13.

Cal no olvidar qu'en aquestes llistas s'hi han introduït modificacions qu'ls electors no coneixen.

Tots els diaris adherits á la Solidaritat Catalana publican diariament la direcció de las numerosas oficines electorals obertes pera instruir als electors y indicarlos en quina secció els correspon anar à votar.

Las quatre oficines centrals son las següents:

CERCUL REPUBLICÀ (plassa del Teatro, 2, principal.)—De 9 à 1 del matí y de las 3 de la tarda à las 12 de la nit. (Teléfono 2450.)

CENTRE NACIONALISTA REPUBLICÀ (passeig de Gracia, 10, interior.)—De 10 à 1 matí, de 4 à 7 tarda y de 9 à 11 nit.

LIGA REGIONALISTA (Boters, 4, principal, plassa de la Cucurulla.)—De 10 à 1 mrtí, de 3 à 7 tarda y de 10 à 11 nit.

CENTRE CATALÀ REPUBLICÀ FEDERALISTA (Alta de Sant Pere, 2, primer.)—De las 9 del matí à las 11 de la nit.

Electors: Cumpliu ab el vostre deber de ciutadans.

La previsió es la victoria.

La organització es la victoria.

La unió es la victoria.

vui, obrint un periòdic, distretament, he llegit aquest concepte: «Serà curiós veure la cara que posaríen els pagesos qui contemplen ermes les terres per falta d'aigua, si s'els preguntés qu'opinen de la secularització de cementiris, del matrimonio civil, de la laicització pedagògica.» Heus-aquí, explícitament, plantejada la qüestió: a una banda els defensors d'això qu'en diuen interessos materials, i a l'altra els propulsors dels interessos espirituals; a un costat els demandadors de carreteres o regadius i a l'altre els qui aspiren a detallar les conciències nacionals ensopides; a dreta els preconizadors de l'home privat, animal de foganya i transeunt de carreró, i a esquerra els exaltadors de l'home públic, verb de tribuna i capdill de plaça. —Els dos campaments estan desllindats. Tu, lector, podrás escullir...

I ara, unes lleugeres consideracions.—Amic meu, t'ofereixo avui, en comptes d'article, l'antiga endavallada: què es primer, l'ou o la gallina? La prosperitat material de les nacions, el benestar de la vida, l'abundància, la riquesa pública, el progrés en els medis de lluita contra la naturalesa hostil, son causa, o son efecte, de la dignificació qui fa de cada home un ciutadà, un sobirà, emancipat de tot jou? I en el procés d'aquesta emancipació què vé abans, la deslliurància dels jous espirituals, religió, vell patriotisme, superstició dels drets divins, o el liberalisme dels jous materials, tiranía de fet, règim opressor, sistema vigent? Què podrem mai arribar a un acte positiu de llibertat sense la potència de llibertat que hi haja en l'esperit nostre, sense aqueixa força afirmativa de la propia conciència o coneixement de sí mateix, qui vé a esser la robustesa dels muscles de l'ànima?

Però, en fi, no cal esforçar-se més en refutar la feblesa de semblants sofismes. Precisament les primeres proves de superioritat donades p'el laicisme públic i per l'emancipació del pensament humà son, històricament, els avenços materials qui han fet del nostre temps una magnífica epopeia de llum i dinamia. Cada victòria sobre un element natural, cada conquesta d'una veritat oculta, cada doma d'una força rebel, es trassumpte d'una rebeldia de l'home contra un dogma. Després de l'estacionament medieval, ont se revela l'imperi d'una religió mortuòria i quietista sobre l'infantilitat bárbara de les novelles societats, la Renaixença porta els primers descobriments a l'hora meteixa en que la fe decau, en que retorna la generosa i vital amplitud del paganisme i el pensament humà desenreda les ales, glaçades p'el fred d'una creença supersticiosa i necrofília. I quan, a finals del segle XVIII, un altre buf de llibertat passa sobre el món, per obra de l'Enciclopèdia, s'inicia el capítol meravellos dels invents

de les màquines i fertilisa els camps i rega les comarques aixutes i fa girar l'hèlix de les naus. Deslliuré abans de tot les ànimes, llevén les darreres teranyines qui entelen els ulls, fèu ciutadans, i veureu com p'el despertament d'una força màgica els rius apaguen la set del terrer infecón i les cullites desborden, plètòriques sota el gran sol; treïen del cel blau l'ancestral llegenda paradisiaca, i veureu com ell, en recompensa d'aquesta rehabilitació, vessa sobre la vostra terra sedenta la pluja negada a les antigues rogatives...

Hi ha una paraula santa, un mot essencialment cristia, qui explica amb eloquència concisió tot lo que jo vull dir-vos. Es la paraula *resignació*. Resignació davant els flagells de la natura, ont traspàs el flagell de Déu; resignació davant els governs despòtics, reflecte de la potestat ineludible de Déu; resignació davant les coses imperfeccions, perqu'el progrés humà, la perfectibilitat indefinida son somnis i mentides, i sole de lo diví, lo d'ultra-món, lo d'ultra-mort, cal esperar la perfecció... Doncs bé: fins qu'alcerà una *rebel·lia* contra aqueixa *resignació*, la roca ingrata no degotrà el broll de la secreta font de vida...

No s'oblidi que sempre ha estat el fossilisme sacerdotal el qui ha elevat el mur de l'obstació contra l'avenc del temps. Ara meteix, a Persia, al Korà, el llibre petrificat, crida anatema a abominació contra el primer liberalisme constitucional... Les coses se repeteixen. Per tot arreu els homes d'ahir alcen l'idòlatrica reliquia de mort contra els homes de posteritat... Rompèu el talismà en llurs mans, deixeu-meus, i el món se os obrirà miraculosament!

GABRIEL ALOMAR

PRO NOGUERA-PALLARESA

LEYDA, la Cendrosa de Catalunya, com algú l'ha anomenada, ha rebut aquests dies l'abracada fraterna de tots els fills d'aquesta terra activa y generosa.

En efecte, com una estreta abraçada s'ha de considerar el grandiosa meeting en favor del ferrocarril del Noguera-Pallaresa celebrat el passat diumenge en el nostre Palau de Bellas Arts, Catalunya, al fer-se seva la causa de la més olvidada de les quatre províncies, proclama la identitat dels seus interessos y diu al Gobern central que lo que Lleida vol es lo que vol ella y lo qu' està disposada a conseguir, cosa ti que costi.

La conclusió presentada al meeting y per unanimitat aprobada revela ben á las claras quin es l'espiritu dels catalans en aquest vital assumptu.

Héusela aquí:

«L' Assamblea adopta l' acord de significar al Govern, com aspiració unànim de Catalunya, el desitj de que s' compleixi íntegrament el conveni internacional sobre'l ferrocarril del Noguera-Pallaresa y de que s' realisi la construcció de la secció de Lleida á Balaguer rápidament, demostrant així la resolta decisió favorable que revela el projecte de lley últimament presentat á las Corts, qual complement espera medianat la consignació en els pressupostos del Estat pera l' any 1909 de la cantitat suficient y especial pera dita obra.»

La CAMPANA, qu' estigué representada en el meeting, suscriu ab má ferma aquest acord y repeixe á la província germana la seguretat del seu entrañable afecte.

UIÉN es Suñer y Capdevila?, pregunta un periódich lerrouxista, fent pública ostentació de la seva crassa ignorancia.

¿Qui es?... Ja li diré.

En Suñer y Capdevila es un home que avans, molt avans de que en Lerroux passés per Hostalfranchs, ja havia lluitat y sufert per la democracia y per la República.

En Suñer y Capdevila es un polítich honrat que, si bé en sa llarga vida may ha parlat de cremar ciutats por sus cuatro costados, ha trabajat molt y ha sigut periodista á Figueras y diputat provincial á Barcelona.

En Suñer y Capdevila es un catalá que ja en les Constituyents del 1873 va representar un districte de la nostra terra y qu'en aquella memorable sessió del 3 de Janer seya en els banches dels federals, al costat precisament de'n Sorní, de'n Rubaudonadeu, de'n Vallès y Ribot, del gran Pi y Margall, del veneble Orense...

«Ho sab ara l' ignorant adorador del ilustre emigrado qui es en Suñer y Capdevila?

Cosas d'Espanya.

En la línia de Madrid-Zaragoza, prop de la estació d'Ariza, tres lladres tractan d' assaltar un tren en marxa.

Un viatger que s' adona de la maniobra, acut immediatament al timbre d' alarma que, com está ordenat, existeix en tots els vagons.

Pero... el timbre no va b é y tururut!, els lladres, que han vist que allí no hi ha res que pelar, tocan pirandó ab la major de las frescures.

Ja se sab.

En aquesta ditzosa terra, lo únic que funciona en deguda forma es la recaudació de contribucions.

Y nada; els valencians, dali que dali, empenyats en no voler per diputat á don Alacandro.

«Hi ha que impedir á tota costa—diu l' incansable senmanari *Terra Valenciana*—que Valencia signi feudo de'n Lerroux y alsí el cap altre vegada el ja moribund blasquisme.

Alerta, valencians honrats, defensors de la terra.

«Lerroux es el despot y l' embaucador; la sangre del obrer; el cacích roig que diu: La república es el meu ventre; el representant de la política ma-

drilenya, amich de'n Moret y demés polítichs unitaris.»

Certament, Valencia es la terra de las flors. Pero també es la de las *axufas*. ¡Y ab quin salero las reparteixen! ¿Han vist?

Ara sí, ara sí que va de bò el *bloque de las izquierdas*.

En Canalejas, el gran demòcrata, s' ha casat! Volen vostén una prova més convincent de las energies dels capitostos del *bloque*?

Casarse á la temprana edad d'en Canalejas! Deu ser, segurament, un casament per amor.

Y al casarse, don José, ha demonstrat una vegada més el seu anticlericalisme. En las següents ratllas, copiadas d'un diari madrileny, se veu prou bé:

«Esta mañana, en la capilla del palacio episcopal, ha contraido matrimonio don José Canalejas.»

Evidentment, la gent del *bloque*, quan conquisti triomfalment l' ideal olla del pressupost, estableixerà en un tancar y obrir d' ulls la supremacia del poder civil, la laicisació de l' Estat y totes las demés laicacions hagudas y per haver.

En Moret, número 1 del *bloque*, es un fervent devot de la *Pilarica*.

En Canalejas, número 2, se casa en la mateixa capella episcopal.

En Melquides Alvarez, número 3, no vol sentir parlar de la separació de l' Iglesia y l' Estat.

Y aquests son els que han d'anar contra'l clericalisme y la reacció!

Si es brona, puede pasar...

Indubtablement es inmens, grandiós, volcánich, l' entusiasme electoral dels lerrouxitas.

Hi ha un fet que ho demostra.

Ab gran soroll de bombo y platerets obriren una suscripció pera 'ls gastos electorals.

Y en més de quinze días han recaudat la suma fabulosa de 2,600 pessetes.

Cóm s' explica aixó?

Havent quedat en que aquí hi han 23,000 lerrouxitas, no més á pesseta cada un resultaran més de quatre mil duros.

Se coneix que l' entusiasme dels antisolidaris no afecta á la butxaca.

Será perque 'ls pobres xinos de la Casa del Poble no tenen confiança en els caixers!

Aixó ray. Que depositin la guardiola en mans de'n Vinaixa, y poden dormir tranquilis.

Dijous, com estava anunciat, va sortir el simpàtic *Almanach de La Esquella de la Torratxa pera l' any 1909*.

Es sens dupte un dels més hermosos almanachs publicats pel popular senmanari y en sas planas, pulcrament impresas, hi figuran las firmas dels nostres més coneguts escriptors y las dels més celebrats artistas.

Si son personas de gust, no deixin de veure l' *Almanach de La Esquella*.

CREU ALTA, 30 de novembre

Volta una pandilla de lladres que per complerts y modestos no 'ls guanya ningú. Dies passats varen tenir la honra de saltar al *Cassinet* y el dissapeu passat saltaren la *Cooperativa del Círcol Federal* perque no's dongueixin per resentits, ja que lo millor es contentar els de *dalt* y el de *baix*. A la primera Societat, com ja es de gent mes acomodada, fins varen emportarsen els puros y las bolas dels billars, pero á la *Cooperativa* no més els *quarts* y, carregats de modos, ni varen tastar cap butifarreta. Ara pensem que la seva amabilitat els guiarà á fer una visita á la Iglesia com á bons devots de Sant Dimas, y tenir la finura de robar no més la Mare de Déu.

SABADELL, 1 de desembre

Com cada any, á la lápida d'en Pi y Margall que per honrar la seva memòria hi ha á la Plaça del seu nom hi portaren flors ab dedicatorias els federalists de questa ciutat, al motiu del aniversari de la seva mort. Una difensia s' ha notat dels passats anys y es que així com una corona honrava la seva memòria, aquest any n' hi havia dugas, donades las pocas simpatías que hi hár entre solidaris y antisolidaris. Bé es que rivalissem en qui està mes al Mestre, però ben segur seríam mes consequents no deixant veure les nostres rahons y petitesas entre la família federal y esperar el temps, qu' ell serà el que dirà qui ha servit mes y la causa del partit.

PALAUTORDERA, 1 de desembre

El nostre burinot negre s'luheix qu' es un contento. Dissapte passat començà l' novenari d' ànimes, y degut posser á que 'l predicayre que ha fet venir no ho fa gayre bé y la gent no hi assisteix, l' home està tant cremat, que ahir al vespre las va empedre contra un pobre no yet indefens, donantli una bofetada tant forta que, segurament, la que Marcos dona a Cristo no' seria tant, y tot perque al assentarse á un banc wa fer una mica de soroll, y tal volta, mossén Cansalader tenia por que desborbara l' atenció dels llançuts.

Y ara recomaném als pares que hi fassin anar als seus fills cada vespre, puig allí hi ensenyen la moral, pero á bofetadas.

Y á mossén Cansalader li diré que cuidado ab actes semblants; que aquí no es un país per conquerir.

Táctica gubernamental

Cobrar!... Tat is te question.

La gent, mentres se baralla, no s'atura á meditar: llavor es, donchs, la bon' hora per anarli á buscá els rals. Qui està seré, tira comptes y veu dos y tres quants fan; qui s' exalta, no calcula y pert dels comptes la clau.

Aixó, tots els que governan

ho saben. «Ho ignorarà aquest atlet maquiavèlic que 's diu don Antón... ¡Qu' es cas!

* *

—Cóm están, fidel La Cierva, á Barcelona?

—Ballant, respectable senyor Maura; ballant el magnífich ball de la discordia política.

—¿Hi ha jaleo?

—Un daltabaix que fa tremolar las pedras.

—Cóntam, cóntam...

—Pues, veurá.

Enredada per un pájaro que ara está fent l' emigrat allí al país de las pampas, la noble ciutat comtal s' ha dividit en dos bandos que no tenen altre afany que aburrirse, bescantarse y tirarse els plats pel cap.

—Molt bél... Ves dihen, La Cierva.

—Els del partit vert, llenys al desgavell més tremendo, passan el dia insultant y armant paranyals als contraris;

per la seva part, els blaus, ni mancos ni peresos, no vacilan en tornar per cada tanto, deu tants;

per cada diatriba, un sach.

—Maravellós espectacle!... Pero, potser allisonats per amargas experiències, ¿creus tú que no miraran de posar fi á la batuza dants prudentment las mans?

—Cál... Hi ha en els cors massa rabia, massa frenesi en els caps.

Es precís véreho per creureho. Lluya com la d' allí baix no s' havia armat á Espanya des de fa una pila d' anys.

Nó! ¿Qué compón gats y gossos? ¿Qué vol dir rats y gatas?...

Per xafarrauxo de veras, creguim, el delsverts y 'ls blaus.

—Molt bél—exclama 'l senyor Maura:—A riú revolt!... El badar no forma part del meu credo: cal que la oportunitat que 'ns brinda la sort no 's perdi.

Mans á l' obra, que 's fa tart.

Y girantse al funcionari que 's cuya de recaudar las contribucions direccions, els impostos industrials y 'ls mil diferents recàrrechs que 'ls Goberrs han inventat, li diu fent una rialleta.

—Sents, eh... S' están ballant: això vol dir que ara es l' hora...

—Vesti, noy, ves á cobrar!...

C. GUMÀ

Inflant el gos

ARLEMNE d' això del bloc liberal. Encara que avuy ens tingui agabellada l' atenció la campanya electoral, dediquem un moment l' atenció á n' aquest foch d' encenalls que pretenen en v' convertir en foguerada immensa el s' més desacreditats polítichs espanyols.

Al escriurir quelcom dels mitins de Pamplona y Valladolid ens fa l' efecte que parlém d' alguna cosa que passa uns quants kilòmetres més enllà de la Xina. Es tau fora de las costums polítics moderns del posar per centéssima vegada l' anacrònic morrió per entussiamar la galería, que quan llegim que hi ha qui fa tal ridicularia ens sembla llegir coses vellas y els noms dels actors tenen flaire de cosa morta. Aquesta acció viva, energica, fonamentally fortá de l' actual moviment català es tan different d' aquella política vuyda, bamboller, feble y superficial, que al parlar avuy d' aquesta actual secona representació de *La Electra*, ens sembla parlar d' una cosa ben estranya á nosaltres.

Pero, parlemne, quan no per altre cosa, al menys per anar registrant aquestes tonteries de la vella política espanyola, y deixar ben remarcada la nostra repugnància á las arcàicas comedias dels polítichs momificats que pretenen regir els destíns d'Espanya.

A fer massa pera'l bloc van els fracassats que per desgracia de la llibertat volen agabellarla, y recurrent als motllos antichs y plagiants lo qu' en els enemicich titllan de *contubernio* organisen solidaris y juntas mixtas pretenent fer unes aliances més inmorals, forsa més repugnantes que la de carlins y republicans: la dels butxins y las víctimas. L' insigne Costa, si volgués parlar tornaría á mostrar el seu asquerositat de veure als causants de l'ensorrament d'Espanya de brassat ab els que deurían constituirse en venjadors de sa deshonra; el gran Costa no concebeix que hi hagi gent que tingui *estómago para tanto*.

Una institució popular

PAU IGLESIAS

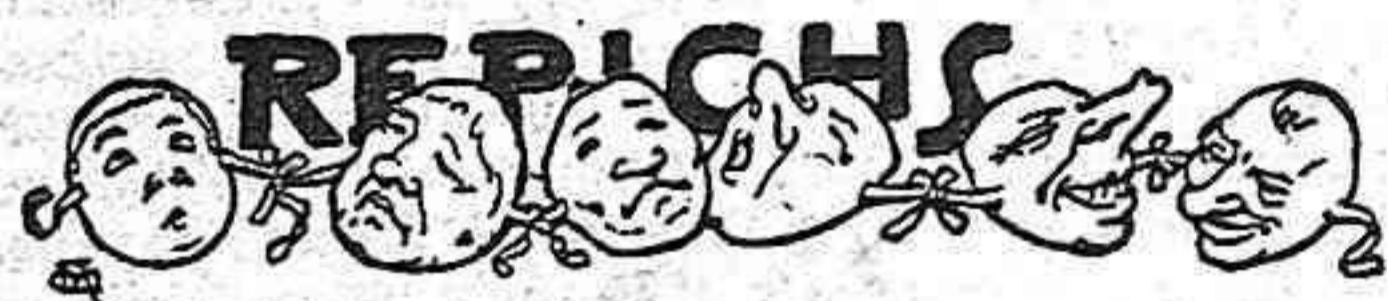
Jefe del partit socialista obrer espanyol.

LA CASA DEL POBLE, de Madrid

Inaugurada el passat dissapte. Es un antich palau senyorial, adquirit per les societats obreras, que entre la compra del edifici y l's gastos de instalació han invertit en la seva Casa unas 700,000 pessetas.

tan en canons y barcos de guerra s' empleen en obras de progrés, de pau y de benestar que acabin ab la miseria humana y ab l' explotació dels que viuen del seu treball.

ENI y figura...

En Moret, veyent que á Madrid, en els actuals moments, no hi ha manera d'entrebarcar el pas d'en Maura, se'n ha anat á Granada á fer companyia á don Alfonso, qu'está allí cassant ab uns quants aristocràtiques.

Així es don Segimon y així será fins que la terra se'l tragui.
No sab estars'hi ell inactiu.
Quan no pot pescar, mira si cassa.

Una que no la sabíam.

Diu un periódich del amigo del pueblo:

«En el asunto de Hostafranchs, Lerroux tiene tanto que ver como con la cuestión de los Balcanes.»
La confesió es preciosa.
«De manera qu'en la qüestió dels Balkans també hi ha ficat la mà l'ex-emperador del Paralelo?...»

Ara compreném perque en aquelles terras l'escàndol y la pertorbació están á l' ordre del dia...

Del mateix periòdich:

«En las elecciones anteriores era Lerroux las siguientes coses:

- El asesino de Hostafranchs.
 - El autor de las bombas.
 - El dilapidador del dinero de América.
 - El estafador de Plasencia...»
- No volém copiar més.

Soltzament anyadírem com á comentari, que si es cert qu' es un amich seu l'autor d'aquest hermos quadro, bona ocasió per d'alló:
¡Qué amigos tienes, Lacandro!

Els senyors de la Casa del Pueblo, que varen intervenir en el mitin *pro Noguera-Pallaresa*, han rebut un petit desengany.

Sembia que aquests mestres, que ja no saben de quins recursos *echar mano* pera conmoure en favor seu el cos electoral, tractavan de solviantar als lleyatans contra els diputats solidaris, protestant de que «no haguassin conseguit la construcció d'aquest ferrocarril».

Y la cosa marxava com una seda, quan la realitat en forma de projecte de llei va tirar per terra totes las combinacions.

Y el ridícul dels lerrouxitas ha sigut espantós.

Nada menos que el propi don Emiliano en un futur article que portava *El Progreso* á dos columnas y en primera plana, declarava la Solidaritat enemiga del Noguera-Pallaresa.

La contestació va ser el projecte de llei arrengat per els solidaris al Gobern, acordant la contrucció del Noguera-Pallaresa immediatament.

Pero la gran planxa varen ferla á n'el mitin, puig els lerrouxitas voljan imposar el seu criteri de protesta contra Solidaritat y la concurrencia va acordar per aclamació y ab gran entusiasme unas conclusions de felicitació y d'adhesió.

Y ara, es clar, quan els lleyatans parlan del mitin y pensan ab els escrits de don Emiliano, riuen, riuen...

Si portan bonas intencions,
vingan estrelles, vingan galons!

Aquest pareado 'ns l' ha inspirat la bona nova de que 'l general Comerma havia acceptat la senaduria solidaria per Tarragona.

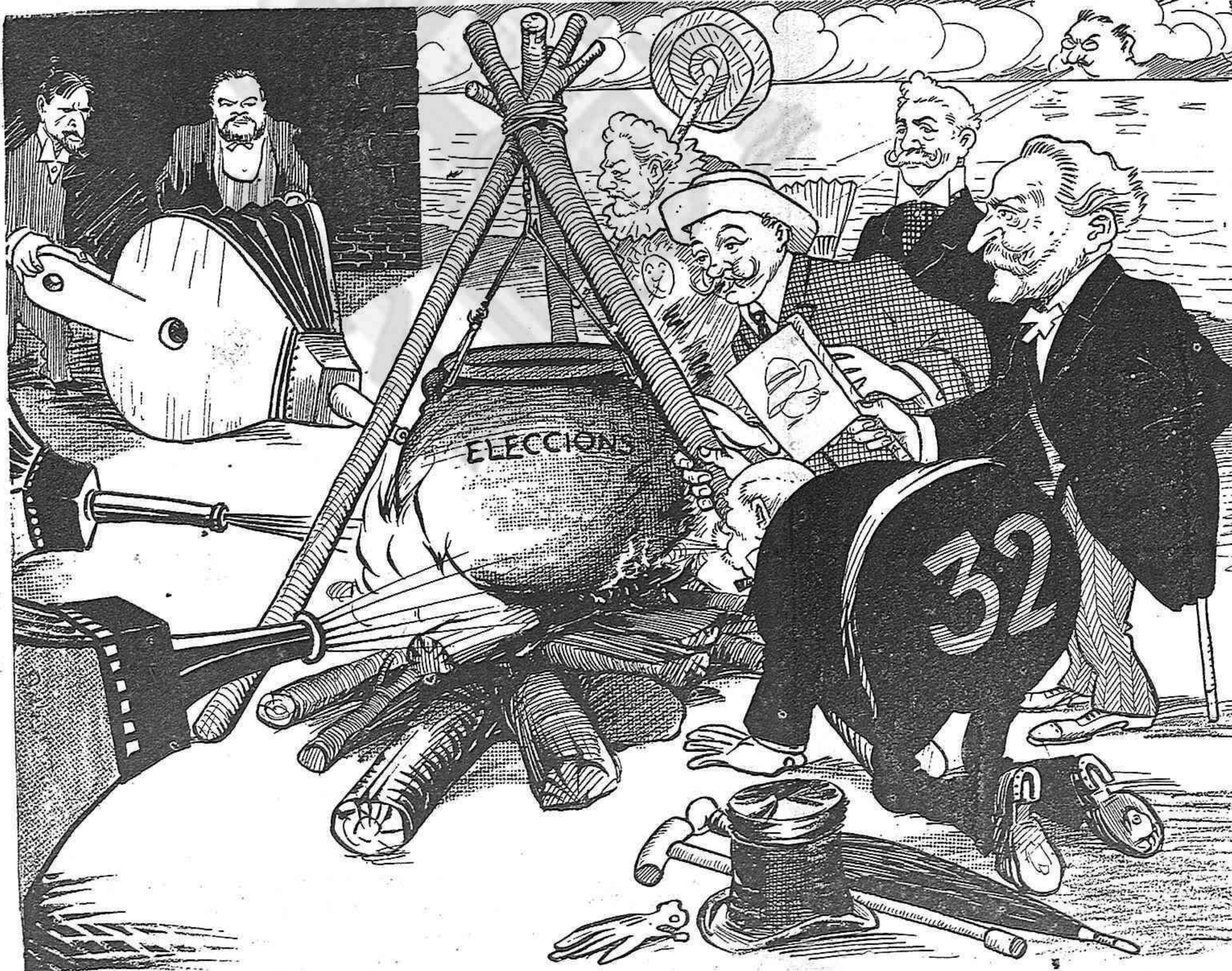
Senyora Solidaritat: Se la felicita coralment.

Pero permetim un copet á l' espatlla y una amistosa interrupció:

Millor que atraure generals, lo que li convindria á vosté es conservar els soldats.

D' això se'n diu entusiasme y ganas de matar el temps!

Preparatius

La qüestió es encendre l' foch
y que l' olla arrenqui l' bull...

El rrivalistes de la Casa del Poble portan celebats ja una trentena de meetings electorals.

Figureuvs: juna trentena!...

Se veu que volen fer com Cristo.

Arribar als 33... y morir ab gracia de Deu...

Pero crucificats!

Entre plagas de la parroquia:

—¿Que no ho sabs?

—No pas tot...

—Demà al Tívoli y á Novetats, els solidaris hi celebren un meeting monstru.

—¿Que hi parlará el Duch de Solferino?

—No ho crech...

—Oh... donchs, així, no hi veig la monstruositat.

Nova oficial:

En tots els centres y oficines de Unió Republicana s' han obert llistas de suscripció voluntaria pera sufragar els gastos electorals.

Nova oficina:

[Nows, las llistas per ara estan molt desanimadas]

Comentari del poeta Camprodón:

«A tot aquell que neix pobre

l' hauríen de fusellar!»

Sembla que l' señor Pi y Arsuaga té l' propòsit de renunciar l' acta de diputat.

Y vingan renuncias!

Apa, Don Lacandro, qu' t' tiran un' altra àncora de salvació...

Barcelona, Valencia, Sabadell...

No volém caldo... tres actas!

Ay, pobres de nosaltres!

Es un fet la pròxima aparició de un diari antisolidari (legeixis anticatalà) que s' publicarà á Madrid ab el títol de *La Patria*.

¡Le patria...

Valerse de un nom que tot espanyol deu haver de venerar, respectar quan menys, pera amagar passinatas de vehinat! Aixó es sangrarse en salut, cubrir-se ab una capa de mal gènero... y no està bé, vaja!

Per què no s' amparan ab un títol que 'ns hi poguem tornar, que s' presta á rebre tota mena d' improperies?

En una paraula:

¡Un titol que un s' hi pugui... desahagar!

Parla un lerrouxista:

—Vaya uns candidats!... Sunyer, Cruells... ¡si no'ls coneixem de res!

Respon un solidari:

—Fill meu... Al vostre el coneixem de massal...

CORRESPONDENCIA

Caballers: K. K. Uet, Eduardillito Saló, Culín, J. Dalmau (a) Vocal de la colla del pebrot, A. Puigferrer Alabareda, Manel B. Fontás, Un barrinador, Caló de Granollers, Josep Mateu, Xec de Llansá, F. de C., Joseph Mentrut, Joan Sandopol, y J. P., enamorat de una Maria... Lo que han enviat no està prou bé; un altre dia serà.

Caballers: Joseph A. Rana, Joan y Carme, Manel Soms y J. Massaguer S.—Com que hi ha quelcom aprofitable, aprofitarém lo que 's puga aprofitar.

Caballers: Joan y Carme: Que Déu vos fassí ben casats, que de plens de picardia ja 'n sou prou. Pero la vostre es una picardia verda que no 'ns convé.—R. J.: Gracias per tot. Las cantarella están molt bé. Torn'hi sovint.—Lo Recó de Capdevila: Hi manca novetat y en cambi hi sobra serietat.—Justa Palou: *Elegías á n' en Lerroux?*... Mirí qu' es ben bé no saber en qué emplear el temps! Déixil estar, dona... Pau als morts!—V. Segreteria Ferri: Un epígrama pornogràfic?... Al Boletín Eclesiàstico!—R. Parera: La parodia té gracia, pero denota una grandissima inexperiencia en la forma.—Eduard Solán Compte: «Antes del vers començar—li prego Concha estimada—qu' es dici perdonar—l'autor d'aquesta tonada.» D' això se'n diu modestia, ingenuitat y coneixença de un mateix! Olé!—Pere Trilla Pages: Si 'ns agrada una mica, ray!... El mal es que no 'ns agrada gens.—Joseph Camprubí (Culín): Sí, senyor. Hi trobo un inconvenient, y gros: que son molt mansoys y molt defectuosas.—A. R., E. B., J. T. y M. M.: No podém publicar les cartas que 'ns envian, per varias rasons.

Interessantíssim!

Està donantse el darrer cop de mà al popular

ALMANACH

DE

La Campana de Gracia

PERA L' ANY 1909

Es l' Almanach polítich més antich y més llegit
dels que 's publican á Espanya

Formarà un bonich tomet d' unas 200 pàgines y
costarà com sempre **DOS** ralets!

Torném á repetir als Srs. Corresponsals qu' enca-
re no hajen formulat el **pedido** la convénientia de
que l' fassin sens perduta de temps.

Imprenta LA CAMPANA y LA ESQUILLA, carrer
del Olm, número 8

Tinta Ch. Lorilleux y C.